

melse ind i Grundloven om, at der skulde tages Hensyn til Befolkningens Tæthed; det vilde efter hans Mening have til Følge, at man let kommer til at gøre Uret mod de tættere befolkede Dele af Landet, navnlig mod Byerne til Fordel for Landet. Den anden Betragtning angik Forholdstalsvalgmaaden, og den skal jeg siden komme til at berøre.

Med Hensyn til den megen Tale om at gøre Uret mod Byerne til Fordel for Landet, skal jeg paa den ene Side indrømme, at der bestaar et Misforhold i dette Øjeblik. Det erkendes fra alle Sider, at Byerne, navnlig adskillige større Byer, have Krav paa et større Medlemstal i Folketinget i Forhold til det øvrige Land, end de for Tiden have, men paa den anden Side kan jeg ikke forstaa den Betragtning, man saa stærkt gør gældende fra forskellig Side, at det er Byernes Erhvervsliv, som lider ved den nuværende Ordning. Det forstaaer jeg ikke, al den Stund det er en Kendsgerning, at de Pladser, Byerne have Ret til at besætte i Øjeblikket, besættes grumme lidet af Hensyn til Byernes Erhvervsliv. Jeg ser ikke mange Repræsentanter for Handel eller Industri i det andet Ting. Jeg ved ikke rettere, end at man vælger Medlemmerne af det andet Ting udelukkende — kan jeg gerne sige — af politiske Hensyn, at Delingen sker efter Partigrupper og ikke efter særlige Hensyn til Erhvervslivet. — Dernæst forstaaer jeg heller ikke i det hele taget den Betragtning, der gøres gældende om Byrepræsentanter og Landrepræsentanter. Jeg ved ikke rettere, end at jeg staaer her som Repræsentant baade for By og Land. Jeg er valgt af Vælgere fra Byen og Vælgere fra Landet, jeg føler mig ingen Sinde som særlig Repræsentant hverken for det ene eller det andet. Jeg vil gerne betragte mig som Folkerepræsentant i Almindelighed, og jeg mener, at Idealet maatte være, at vi skulde naa til at betragte os som Folkerepræsentanter og ikke som Repræsentanter hverken for det ene eller det andet Samfundslag. Desuden er der ikke saa særlig mange rene Bykredse og ikke saa særlig mange rene Landkredse. De fleste af Kredsene ere fælles for By og Land. — Dette med Hensyn til den Betragtning, som det ærede Medlem gjorde gældende om Befolkningstætheden. For øvrigt vil jeg tilføje, at efter Forhandlingerne i Folketinget betyde de Ord, der ere satte ind i Lovforslaget, hverken mere eller mindre end en Opretholdelse af den nuværende Ordning, den Ordning, som,

kan jeg gerne sige, i Praksis er slaaet fast siden Grundloven af 5. Juni 1849.

I de Udtalelser, som det ærede Medlem fremsatte om Forholdstalsvalgmaadens Indførelse, holdt han stærkt paa, at en retfærdig Omordning af de nuværende Forhold kun kunde ske gennem Forholdstalsvalg. Nu vil jeg erkende, at Forholdstalsvalgmaaden i det hele har min Sympati, det har jeg gentagne Gange vist ved Behandlingen af forskellige Lovforslag her, og jeg har navnlig bevist det under de forskellige Forhandlinger her om Lovforslagene om Valgmandsvalgene til Lands-tinget. Jeg ønsker af mit ganske Hjerte, at Forholdstalsvalgmaaden maatte blive indført over hele Linien. Lige og almindelig Valgret baade i kommunal og politisk Henseende over hele Linien efter Forholdstalsvalgmaaden, det er Idealet efter min Betragtning. Derved komme Mindretallene til deres Ret, og de faa den Ret, som tilkommer dem, men heller ikke mere. Det er Vejen til en lykkelig Udvikling for vort Folk. Dersom man indførte lige og almindelig Valgret baade her og der efter Forholdstalsvalgmaaden, borttog man Jordbunden for Bitterhed, Mistænksomhed og Misundelse o. s. v. o. s. v., og man skabte Jordbund for en lykkelig Udvikling af vort Folk. Det er noget, jeg har troet paa af mit ganske Hjerte i mange Aar, og noget, som jeg lever for indtil min sidste Stund. Jeg tror, det vilde være Idealet for en lykkelig Udvikling af vort Folk. Men lige saa bestemt som jeg har Sympati for Forholdstalsvalg, lige saa umuligt anser jeg det for at være i Forbindelse med privilegeret Valgret; man kan ikke skabe og opretholde privilegeret Valgret for Mindretallet i det ene Ting og samtidig indføre Forholdstalsvalg til det andet Ting. Det er en umulig Ordning, og jeg kan ikke tænke mig, at der nogen Sinde kom et Folketing, som vilde vedtage en saadan Ordning. Det vilde være at forrykke det Forhold, som blev indført ved Grundloven af 1866, da man tilvejebragte en Forret for Mindretallet i det ene Ting, hvorimod man beholdt lige og almindelig Valgret til det andet Ting. Hvis man samtidig med, at man beholder den privilegerede Valgret til det ene Ting, indførte Forholdstalsvalg til det andet Ting, vilde det have til Følge, at man indskrænkede Flertallet i dette. Det er jo øjensynligt for enhver, der har fulgt med ved Oversigterne over de forskellige Valg, at Flertallet vilde blive indskrænket; Mindretallene vilde faa større Betydning, end de have for Tiden.